

REGJERINGSADVOKATEN

Oslo, 09.05.2008
2007-0769 CL/ a

P r o s e s s k r i f t

til

Oslo tingrett

Sak nr: 07-135267TVI-OTIR/01

Saksøker: Henry Østhassel
Mindejordet 20
4560 Vanse

Prosessfullmektig: Advokat Andreas Poulsson
v/advokat Anders Flatabø
Postboks 2469 Solli
0202 Oslo

Saksøkt: Staten v/Finansdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Prosessfullmektig: Regjeringsadvokaten
v/advokat Christian Lund
Postboks 8012 Dep, 0030 Oslo

1 INNLEDNING - PARTSKONSTELLASJONENE

Staten noterer seg at saksøker ønsker staten v/Finansdepartementet som motpart. Staten tar det til etterretning. Gitt saksøkers presiserte anførsler når det gjelder ansvarsgrunnlaget, er staten for så vidt enig i at det er Finansdepartementet som bør stå som part, se dog mine kommentarer nedenfor under punkt 2.3.

2 SAKSØKERS ANFØRSLER VEDRØRENDE ANSVARSGRUNNLAG

2.1 Innledning

I sitt siste prosesskrift presiserer saksøker sine anførsler knyttet til ansvarsgrunnlaget. Prinsipalt anføres det at Finansdepartementet er erstatningsansvarlige fordi de unnlot å instruere SND og Norges Forskningsråd om at ulønnet arbeid ikke ga grunnlag for støtte. Subsidiært anføres det at det er grunnlag for erstatningsrettslig identifikasjon mellom Finansdepartementet og handlingene til SND og Norges Forskningsråd.

2.2 Påstått manglende instruering fra Finansdepartementets side

Staten avviser at den er erstatningsansvarlig på dette grunnlag. Som det med all tydelighet fremgår av fremstillingen i tilsvaret (se tilsvarets punkt 3.1), var det en omfattende dialog høsten 2002 mellom Forskningsrådet, SND og Finansdepartementet vedrørende de nærmere regler som skulle gjelde for SkatteFUNN. Denne diskusjonen inkluderte også forholdet til ulønnet innsats. I bilag 3 til tilsvaret er det dokumentert at Finansdepartementet i en e-post til Forskningsrådet datert 20. desember 2002 gjorde det helt klart at ulønnet arbeidsinnsats ikke kom inn under ordningen.

Staten vil videre få påpeke at SkatteFUNN-ordningen er hjemlet i skatteloven § 16-40, med tilhørende forskrift. Etter skatteloven § 16-40 er det en forutsetning for fradrag at den aktuelle kostnaden er fradragsberettiget etter skatteloven kapittel 6. Det følger klart av skatteloven at ulønnet arbeidsinnsats ikke er fradragsberettiget.

Forskriften som ble etablert i forbindelse med SkatteFUNN ble kunngjort 6. desember 2002 (FOR-2002-12-04-1347). Også av denne forskriften følger det klart at det gis fradrag for kostnader etter § 16-40, og at kostnadene må være fradragsberettiget i henhold til skatteloven kapittel 6.

Finansdepartementet har således både instruert Forskningsrådet, og etablert et regelverk i tråd med dette. Det at enkelte skattytere tolker regelverket uriktig, kan ikke være statens ansvar.

2.3 Erstatningsrettslig identifikasjon mellom staten og handlingene til SND og Norges Forskningsråd

Staten avviser at det er grunnlag for ansvar på dette grunnlaget.

Når det gjelder forholdet til Forskningsrådet, aksepteres det at staten er ansvarlig for eventuelle erstatningsmessige forhold knyttet til rådets virksomhet. Som påpekt i tilsvaret, er det statens oppfatning at i så fall er riktig saksøkt staten v/Kunnskapsdepartementet. Staten ser imidlertid ikke noen grunn til å problematisere dette forholdet, og kan akseptere at Finansdepartementet står som part også i forhold til denne delen av den subsidiære anførselen.

Som anført i tilsvaret er imidlertid staten av den oppfatning at Forskningsrådet ikke har opptrådt på noen måte som gir grunnlag for ansvar, og dermed kan staten heller ikke være ansvarlig.

Derimot kan staten ikke stå som part eller være ansvarlig overfor eventuelle erstatningsmessige handlinger utøvet av SND. Dette ble gjort klart allerede i tilsvaret, og det ble påpekt at et erstatningssøksmål basert på slike forhold måtte reises mot SND direkte (nå Innovasjon Norge). SND var et eget rettssubjekt som har partsstilling overfor domstolene, se tidligere lov om SND (lov 97/1992) § 3. Det er således opplagt at erstatningskrav bygget på handlinger foretatt av SND og dets ansatte, må rettes mot SND (nå Innovasjon Norge). Det at staten er ansvarlig for at fondets garantiforpliktelser oppfylles ved forfall endrer ikke dette. Dette søksmålet er ikke knyttet til fondets garantiforpliktelser. Og like lite som det er adgang til å gjøre eieren av et aksjeselskap ansvarlig for selskapets forpliktelser bare fordi aksjonæren er eneeier, er det adgang til å gjøre staten ansvarlig for SNDs forpliktelser bare fordi staten er eneste eier av SND.

Staten er heller ikke enig i at det kan gi grunnlag for noe ansvar for staten om man skulle anta at handlingene til SND/Forskningsrådet er gjort i statens interesse. At dette skulle medføre at staten er ansvarlig for SNDs handlinger savner enhver rettslig forankring.

Det at saksøker har nøydd seg med å saksøke staten – og ikke bringe inn også SND/Innovasjon Norge – kan staten ikke ta ansvaret for. Det gjelder desto mer når staten allerede i tilsvaret gjorde det klart at SND var et eget rettssubjekt som måtte saksøkes direkte.

3 TEMA FOR HOVEDFORHANDLINGEN – BEHANDLING AV ÅRSAKSSAMMENHENG

Staten viser her til sitt prosesskrift av 28. april 2008, og gjentar anmodningen om at saksøker klargjør sine anførsler vedrørende årsakssammenheng.

Staten er heller ikke enig i saksøkers anførsel i sitt siste prosesskrift, om at det er tilstrekkelig for en påstand om erstatningsplikt at det kan sannsynliggjøres et tap på kr. 1,-. Det er for så vidt korrekt at dersom det kan konstateres et tap på kr. 1,- som står i årsakssammenheng med et erstatningsbetingende forhold, kan det være grunnlag for å fremme et søksmål kun om erstatningsplikt. Og da kan beregningen av andre tap knyttet til dette ansvarsgrunnlaget utstå, så lenge de andre tapene står i samme årsaksforhold til det erstatningsbetingende forhold. Men man kan selvfølgelig ikke når man da kommer til erstatningsberegningen bringe inn tap hvor retten ikke har tatt stilling til om det foreligger årsakssammenheng.

De klargjøringer staten anmodet om i sitt forrige prosesskrift illustrerer dette poenget godt. Staten ba der saksøker klargjøre om det ble anført at:

1. Det var den påståtte feilinformasjonen med påfølgende utbetaling av midler som gjorde at prosjektet ble satt i gang, og om
2. det var tilbakebetalingskravet og manglende støtte for år 2003 som fikk prosjektet til å gå overende.

Årsaksforholdene knyttet til disse to tapspostene er vesensforskjellige. Dersom retten skulle finne at det var gitt feilinformasjon som innebar at saksøker satte i gang et prosjekt han ellers ikke hadde satt i gang, kan retten komme til at saksøker da har hatt

utgifter/tap som kan kreves erstattet. Staten vil i så tilfelle bli ansett å være erstatningspliktig i forhold til disse utgiftene/tapene.

Men retten har ikke derved også konstatert at det er årsakssammenheng mellom det erstatningsbetingende forholdet og det faktum at prosjektet gikk overende. Dette krever en egen årsakssammenhengsvurdering.

Det er derfor helt nødvendig at saksøker forut for hovedforhandlingen klargjør de typer av økonomisk tap han hevder å ha lidt. I den forbindelse minnes det også om at det er opp til saksøker å sannsynliggjøre sitt tap.

4 NÆRMERE OM SAKSØKERS PÅSTÅTTE TAP

4.1 Deltidsarbeid

På side 4-5 i sitt siste prosesskrift anfører saksøker at dersom han hadde fått riktig informasjon, ville han lønnet en eller flere på deltid. Det uttales så at han ved en lønnskostnad på kr. 100.000 ville ha fått innrømmet fullt fradrag på kr. 2.354.980.

Staten stiller seg uforstående til denne beregningen. Det er riktig at en deltidsansatts lønn omregnes til en 100%-stilling for beregning av timesatsen. Det ser imidlertid ut som om saksøker i sitt siste prosesskrift overser at det er en forutsetning at antall timer som inngår i fradragsgrunnlaget står i forhold til deltidsandelen. Er man ansatt i en 25%-stilling, kan man ikke få fradrag for mer enn de timer som tilsvarer en 25%-stilling. Dersom en årsinntekt på 100%-basis f.eks. er 400.000, blir timesatsen kr. 640 pr. time. Samme timesats får man dersom man har en 25% deltidsstilling og mottar kr. 100.000 i lønn. Forutsatt at et årsverk er på 1850 timer medfører det at lønnen til den deltidsansatte kan kostnadsføres med $(1850/4) * 640 = \text{kr. } 296.000$.

Staten kan derfor ikke se at det er noe som helst grunnlag for den talloppstilling saksøker har fremlagt.

4.2 Effekten av at kun deler av prosjektet ble godkjent

I sin søknad om SkatteFUNN-midler oppstiller saksøker en rekke hovedmål og delmål for prosjektet, se bilag 11 til tilsvaret. Forskningsrådets godkjenning av prosjektet er spesifikk på at bare deler av prosjektet er blitt godkjent. I godkjennelsesbrevet (bilag 13 til tilsvaret) står det således følgende:

”Godkjenningen omfatter delmål knyttet til utviklingen av NeoFilm, NeoGlass, NeoLight Sequencer og utviklingen av et prisutregningssystem. I tillegg omfatter godkjenningen kostnader knyttet til utviklingen av en interaktiv guideline for skiltmakere som forklarer lysavstander/lysvinkler.”

De delmålene som etter dette ikke ble godkjent, ble oppfattet som normale aktiviteter i kommersialiseringsfasen for alminnelig bedriftsorientert produktutvikling. Siden disse aktivitetene ikke hadde noe forskningspreg, kunne de ikke godkjennes innen SkatteFUNN.

Til tross for dette ser det ut til at verken saksøker eller hans revisor har tatt hensyn til at bare deler av prosjektet er godkjent ved utfylling og attestasjon av de ulike skjemaer og rapporter. Det vedlegget til selvangivelsen som revisor skal attestere er således fylt ut med prosjektets totale tall og ikke tallene for de godkjente delmålene, se bilag 1 til saksøkers prosesskrift datert 28. april 2008.

Saksøkers prosjektrekskap ligger ute på nettet på saksøkers egen hjemmeside om SkatteFUNN. Saksøker har også i en egen oversendelse til Forskningsrådet oversendt en oversikt over timeforbruk.

Bilag 1: E-post med vedlegg fra Henry Østhassel til Forskningsrådet, datert 2. desember 2004.

Basert på denne informasjonen er det mulig å sette opp en kostnadsfordeling på de ulike delmålene i prosjektet.

Bilag 2: Kostnadsfordeling for 2002

Bilag 3: Kostnadsfordeling for 2003

Prosjektrekskapet for 2002 viser en samlet sum på ca kr. 3 millioner. Det er også dette beløpet revisor har attestert, og basert på dette fikk saksøker utbetalt kr. 612.000 høsten 2003. Det fremgår imidlertid av kostnadsfordelingen for 2002 at betydelige deler av kostnadene er knyttet til ikke-godkjente aktiviteter. Kostnadene til de godkjente aktivitetene utgjør ca kr. 800.000. Det vil si at selv om ulønnet arbeid skulle ha vært omfattet av ordningen, skulle grunnlaget for skattefradraget vært i størrelsesordenen kr. 800.000, noe som ville ha medført en utbetaling på ca kr. 160.000.

Prosjektrekskapet for 2003 viser samlede kostnader på ca kr. 3,9 millioner. Av dette utgjør kostnader til NeoSign University og web-siden alene i størrelsesordenen kr. 2,6 millioner. Begge disse aktivitetene er unntatt godkjenningen. Det fremgår av kostnadsfordelingen for 2003 at kostnadene til de godkjente aktivitetene i 2003 utgjorde i størrelsesordenen kr. 825.000. Med dette grunnlaget ville skattefradraget blitt kr. 165.000

Når ligningsmyndigheten har krevet tilbake utbetalt støtte for år 2002, og redusert støtten for år 2003, har de gjort det fordi de har trukket trukket ut kostnader til ulønnet arbeid. Derimot ser det ikke ut til at ligningsmyndighetene har vært klar over at det også har vært krevd dekket kostnader for delprosjekter som ikke var omfattet av godkjennelsen til Forskningsrådet.

For 2002 reduserte ligningsmyndigheten grunnlaget for FoU-kostnader slik at det ble krevd tilbakebetalt ca kr. 470.000. Støtten det året ble dermed $612.000 - 470.000 = 142.000$

For 2003 krevde saksøker støtte basert på et grunnlag på ca kr. 3,6 millioner, noe som ville medført en utbetaling på ca kr. 730.000. Ved å trekke ut ulønnet arbeid reduserte Lister ligningskontor dette grunnlaget til kr. 907.000, noe som ville medført et skattefradrag på kr. ca 180.000. Ved å basere seg på prosjektrekskapet og de godkjente delmålene så vi ovenfor at støtten – selv om man skulle godkjent ulønnet arbeid – ville vært på kr. 165.000.

Statens poeng ved å vise ovenstående er å påvise at saksøker uansett ikke kunne ha forventet å motta mer støtte enn det han til slutt fikk, selv om man skulle ha godkjent kostnader for ulønnet arbeid.

På tillegg til det ovenstående kommer at saksøker også har vært omfattet av den kompensasjonsordningen som ble etablert.

5 VITNER OG VITNEERKLÆRINGER

Det vises til saksøkers vitneliste og fremlagte vitneerklæringer. Som har ikke innsigelser til vitneerklæringen, under forutsetning av at vitnene faktisk møter og avgir erklæring. Vitner som holder til på østlandsområdet bør møte personlig.

Det er fremlagt en vitneerklæring fra Arve Gustavsen i selskapet SNIPOS. I tilsvaret ligger det som bilag 10 et brev fra Finansdepartementet til SNIPOS, datert 31. januar 2003. Dette er svar på et brev fra SNIPOS til Finansdepartementet, og dette brevet fremlegges for ordens skyld.

[Bilag 4:](#) Brev fra SNIPOS til Finansdepartementet, datert 18. desember 2002.

6 BESVARELSE AV PROVOKASJONER

Som svar på saksøkers provokasjoner i siste prosesskrift fremlegges:

[Bilag 5:](#) To interne notater fra Forskningsrådet til Finansdepartementet, datert 10. desember 2001.

Når det gjelder informasjonsvideoen om SkatteFUNN, har vi ikke kunnet finne noen kopi av denne.

Dette prosesskriftet er utarbeidet i fire eksemplarer, hvorav ett er sendt retten, to er sendt motpartens prosessfullmektig og ett er beholdt her.

Oslo, 9. mai 2008
REGJERINGSADVOKATEN

Christian Lund
advokat